

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **1/ Z. S.**, bývajúcej vo V.M.V., **2/ V. S.**, bývajúcej vo V.M.V., **3/ L. S.S.**, bývajúceho vo V.M.V., zastúpených JUDr. Evou Skačániovou, advokátkou so sídlom v Dunajskej Strede, Korzo Bélu Bartóka 789/3, proti žalovanému **Agromarkt, spol. s r.o.**, so sídlom vo V. M., Železničná 93, IČO: 31 427 588, t.č. na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníčkou K. G., pracovníčkou Okresného súdu Dunajská Streda, za účasti vedľajšej účastníčky Sociálnej poisťovne, a.s., ústredie, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta 8, IČO: 30 807 484, o **náhrade škody z pracovného úrazu**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp.zn. 9 C 218/1995, o dovolaní vedľajšej účastníčky na strane žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 6. decembra 2011, sp.zn. 9 Co 55/2011, takto

### r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 153,72 € na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Evy Skačániovej, advokátky so sídlom v Dunajskej Strede, Korzo Bélu Bartóka 789/3, do troch dní.

### O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom z 18. januára 2010, č.k. 9 C 218/1995-824 (v poradí tretím) určil, že úraz ktorý utrpel 13. januára 1995 v R., nebohý L. S., je pracovným úrazom. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1/ 591,38 € titulom náhrady nákladov spojených s pohrebom, sumu 149,37 € z titulu nedoplatku jednorazového odškodnenia a sumu 3 212,59 € z titulu nedoplatku na výživnom za obdobie od 14. januára 1995 do 1. januára 2004. Žalobkyňi 2/

žalovaného zaviazal zaplatiť sumu 239 € z titulu nedoplatku jednorazového odškodnenia a sumu 1 589,61 € z titulu nedoplatku na výživnom za obdobie od 14. januára 1995 do 1. januára 2004 a žalobcovi 3/ sumu 239 € z titulu nedoplatku jednorazového odškodnenia a sumu 1 589,08 € z titulu nedoplatku na výživnom za obdobie od 14. januára 1995 do 1. januára 2004, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému ďalej uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Dunajská Streda náhradu trov konania titulom súdneho poplatku za podaný návrh sumu 304,40 €, sumu 80,49 € z titulu tlmočného a sumu 4489,57 € z titulu znalečnej odmeny do 15 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku návrh zamietol. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že manžel žalobkyne 1/ 12. januára 1995 nastúpil na služobnú cestu z V. M. do N. s nákladným motorovým vozidlom. V kabíne tohto motorového vozidla našli nebohého L. S. v meste R. mŕtveho. Príčina smrti bola stanovená inšpektorátom bezpečnosti práce ako otrava oxidom uhoľnatým. Plyn do kabíny vozidla vnikol tým, že nebohý vodič si zabezpečoval vykurovanie kabíny s propán-butánovým teplometom z dôvodu, že motorové vozidlo nebolo vybavené kúrením, ako aj z dôvodu, že nebol dostatočne finančne vybavený zo strany žalovaného na zahraničnú pracovnú cestu. Zamestnávateľ tvrdil, že nebohému pridelil 415 DEM, ktoré však nezodpovedá výške devízových prostriedkov, ktoré bol zamestnávateľ povinný poskytnúť vodičovi na cestu do zahraničia v zmysle zákona platného v čase jeho úmrtia. Z tohto dôvodu mal za preukázané, že nebohý pracovník nebol zabezpečený devízovými prostriedkami za účelom odpočinku na nocľážne a na stravné. Dospel k záveru, že k pracovnému úrazu došlo usmrtením a žalovaný sa

nevyvinil

zo zodpovednosti za pracovný úraz. Žalovaný si nesplnil povinnosti a nepostaral sa o svojho pracovníka, nevybavil vozidlo nezávislým kúrením, súhlasil s tým, aby si kúrenie vo vozidle zaobstaral pracovník za pomoci ohrievača na propán-bután, nezabezpečil svojho pracovníka požadovanými dokladmi, ani devízovými finančnými prostriedkami. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno v súvislosti s liberalizáciou zodpovednosti za pracovný úraz, preto v plnom rozsahu zaň zodpovedá. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa uznal nároky žalobcov za opodstatnené. Titulom jednorazového odškodnenia pozostalej manželke a deťom prislúcha suma 31 500 Sk. Vedľajší účastník zaplatil sumu 12 600 Sk, a to žalobkyňi 1/ 3 000 Sk a žalobcom 2/ a 3/ po 4 800 Sk. Z tohto dôvodu titulom jednorazového odškodnenia priznal žalobkyňi sumu 149,37 €, čo je 7500 Sk mínus 3000 Sk, teda 4500 Sk, žalobkyňi 2/ priznal nárok vo výške 239 €, čo je 12 000 mínus 4 800 Sk, to sa rovná 7200 Sk, a žalobcovi 3/ priznal titulom jednorazového odškodnenia sumu 239 €. Titulom náhrady škody primeraných nákladov spojených s pohrebom, a to zriadenia pomníka a ostatné náklady spolu vo výške

21 697 Sk si uplatnila žalobkyňa 1/, ktorá ich v skutočnosti vynaložila. Vedľajší účastník zaplatil sumu 3 878 Sk, teda zvyšok 17 816 Sk v prepočte 591,38 € priznal žalobkyni 1/ ako pozostalej manželke. Nedoplatok na výživnom priznal žalobcom za obdobie od 14. januára 1995 do 1. januára 2004, teda do účinnosti zák.č. 461/2003 Z.z. Žalobkyni 1/ titulom nedoplatku na výživnom priznal sumu 147 776 Sk, z ktorej odrátal sumu 50 993,50 Sk vyplatené vedľajším účastníkom, teda jej priznal sumu 96 782,50 Sk, v prepočte 3 212,59 €. Žalobkyni 2/ za toto obdobie titulom nedoplatku na výživnom patrí suma 73 385 Sk po odpočítaní 25 496,25 Sk, teda vo výške 47 888,75 Sk, čo je v prepočte 1 589,61 €. U žalobcu 3/ ide za toto obdobie o sumu 73 369 Sk, z ktorej odpočítal vyplatenú sumu vedľajším účastníkom 25 496,25 Sk, nedoplatok predstavuje sumu 47 872,75 Sk, v prepočte 1 589,08 €. Vo zvyšku návrh žalobcov zamietol z dôvodu neodpočítaných súm zaplatených vedľajším účastníkom titulom čiastočného plnenia jednotlivým žalobcom za jednotlivé nároky, jednak z dôvodu nesprávneho stanovenia rozhodného obdobia, keď od 1. januára 2004 súdy strácajú vecnú príslušnosť rozhodovať vo veci náhrady škody vzniknuté pracovnými úrazmi, táto príslušnosť zo zákona prešla do kompetencie orgánov štátnej správy, ktoré rozhodujú o pozostalostnej rente. V časti náhrady trov konania zoberal do úvahy, že žalobcovia 1/ - 3/ sú oslobodení od platenia súdnych poplatkov a preddavkov. Súdny poplatok súd vypočítal z celkovej sumy 7 610,03 €, a to vo výške 304,40 €, na ktorú sumu zaviazal žalovaného. K náhradám trov konania patrí odmena pre tlmočníka v sume 80,49 €, ako i znalečné. Odmena pre znalca Ing. B. predstavuje sumu 258,91 €, ktorá pozostáva zo 4 600 Sk, 1 200 Sk a 1 800 Sk, ako aj pre Centrum ďalšieho vzdelávania Ekonomickej univerzity v Bratislave, Inštitút ekonomického zručnosti a expertíz v sumách 25 000 Sk, 1 773 Sk, 11 992 Sk, 38 609 Sk a 50 079 Sk, čo spolu predstavuje sumu 127 453 Sk. Žalovanému uložil povinnosť na zaplatenie sumy v celkovej výške 4 489,57 € titulom znalečného.

Krajský súd v Trnave rozsudkom zo 6. decembra 2011, sp.zn. 9 Co 55/2011 (v poradí tretím) rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ titulom náhrady nákladov spojených s pohrebom sumu 591,38 € titulom nedoplatku jednorazového odškodnenia sumu 149,37 € a titulom nedoplatku výživného za obdobie od 14. januára 1995 do 31. decembra 2003, včítane sumu 3 200,81 €; žalobkyni 2/ titulom nedoplatku jednorazového odškodnenia sumu 239 € a titulom nedoplatku na výživnom za obdobie od 14. januára 1995 do 31. decembra 2003, včítane sumu 1 583,34 €; žalobcovi 3/ titulom nedoplatku jednorazového odškodnenia sumu 239 € a titulom nedoplatku

na výživnom za obdobie od 14. januára 1995 do 31. decembra 2003, včítane sumu 1 583,34 €; všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku; vo zvyšku v tejto časti návrh zamietol. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť titulom náhrady trov konania na účet Okresného súdu Dunajská Streda sumu 304,40 € titulom súdneho poplatku, sumu 80,49 € titulom tlmočného a sumu 4 335,77 € titulom znalečnej odmeny, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšku potvrdil a rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Konštatoval, že výrok rozsudku odvolacieho súdu znie ako zmeňujúci napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, ide však v podstate o potvrdenie tohto rozhodnutia. Súd prvého stupňa správne vo veci postupoval, pri výpočte však pochybil, keď nesprávne prepočítal výšku náhrady na pohrebnom pre žalobkyňu 1/. Pochybil tiež pri výpočte nedoplatku na výživnom, keď tento nedoplatok počítal až do 1. januára 2004. V odôvodnení rozhodnutia však správne uviedol, že súd je vecne príslušný na rozhodovanie v tejto časti len do 31. decembra 2003. Chyby sa dopustil pri vypočítaní odmeny za znalecké dokazovanie, pravdepodobne i z toho dôvodu, že napriek povinnosti evidovať trovy konania na samostatnom tlačive takto neurobil. Osvojil si náležité a presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukázal a len v súvislosti s odvolacími námietkami a na potvrdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa doplnil ďalšie dôvody. Konštatoval, že pracovný úraz, ktorý utrpel manžel žalobkyne 1/, dôsledkom ktorého bola jeho smrť, možno jednoznačne považovať za pracovný úraz, ku ktorému prišlo pri plnení pracovných úloh. Poškodený bol v čase pracovného úrazu na pracovnej ceste, ktorej výkon považuje zákon za plnenie pracovných úloh. Na pracovnú cestu bol vyslaný svojim zamestnávateľom, preto takýto výkon je jednoznačne plnením pracovných povinností. V namietanej časti priznania nároku žalobkyni 1/ titulom náhrady nákladov spojených s pohrebom uviedol, že súd prvého stupňa sa dopustil chyby v počítaní. V tejto časti celkom prislúchala náhrada nákladov žalobkyni 1/, ktoré vynaložila, celkom v sume 21 697 Sk. Táto suma pozostávala zo sumy 20 000 Sk za pomník a sumy 1 697 Sk za odev. Z tejto sumy bolo potrebné odpočítať časť 3 878 Sk, ktoré boli vyplatené žalobkyni 1/ dňa 12. októbra 1999 Slovenskou poisťovňou (č.l. 513) spisu. Takto zostalo na výplatu 17 819 Sk, čo je v prepočte 591,48 €. Z tohto dôvodu zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a titulom náhrady nákladov spojených s pohrebom priznal žalobkyni sumu celkom 591,48 €. V časti odškodnenia titulom nedoplatku na výživnom bolo potrebné spočítať tento nedoplatok za čas od 14. januára 1995 do 31. decembra 2003 v prípade všetkých žalobcov. Žalobkyni 1/ z titulu nedoplatku na výživnom za uvedené obdobie

prislúchala suma 147 421 Sk, z ktorej bolo potrebné odpočítať uhradenú sumu 50 993,50 Sk. Zostatok vo výške 96 427,50 Sk predstavuje sumu 3 200,81 €, ktorý patrí žalobkyni ako nedoplatok na výživnom. Žalobkyni 2/ za obdobie od 14. januára 1995 do 31. decembra 2003 patrí titulom nedoplatku na výživnom suma 1 583,34 €, ktorú bolo potrebné vypočítať ako rozdiel medzi výživným vo výške 73 196 Sk a vyplateným výživným 25 496,25 Sk. Tento nedoplatok bol znížený o sumu za január 2004, ktorú súd prvého stupňa nesprávne žalobkyni 2/ priznal. Žalobcovi 3/ taktiež patrí suma 1 583,34 € ako rozdiel medzi patriacim výživným vo výške 73 196 Sk a vyplateným výživným vo výške 25 496,25 Sk. Z dôvodu, že pri výpočte odmeny pre znalca Ing. B. a pre Centrum ďalšieho vzdelávania Ekonomickej univerzity v Bratislave došlo k pochybeniu pri výpočte, v tejto časti trov konania zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a túto chybu pri výpočte opravil. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v podrobnostiach poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku, z ktorého, ako i z obsahu spisu, je zrejmé, že súd prvého stupňa svoje skutkové zistenia odvodil od skutočností, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov - prednesov účastníkov, listinných dôkazov, znaleckého dokazovania, a vec i správne právne posúdil.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla vedľajšia účastníčka na strane žalovaného dovolaním, ktoré odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f) O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. b) a c) O.s.p. Vada konania podľa ustanovenia § 237 písm. f) O.s.p. spočívala podľa jej názoru v tom, že odvolací súd nenariadil pojednávanie. Nesprávnosť právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p. súdmi nižších stupňov videla dovolateľka v tom, že súdy opomenuli riešiť otázku odškodniteľnosti smrteľného pracovného úrazu nebohého L. S. v zmysle predpisov o sociálnom zabezpečení ako prejudiciálnu otázku, od ktorej je závislá opodstatnenosť konania za účasti vedľajšieho účastníka a danosť nárokov priznaných napadnutým rozsudkom. Uviedla, že odvolací súd neprihliadol na výsledky šetrenia pracovného úrazu Inšpektorátom bezpečnosti práce v Nitre z 21. augusta 1995, vychádzajúc zo stanoviska Úradu bezpečnosti práce Slovenskej republiky z 20. augusta 1995, podľa ktorých predmetný pracovný úraz bol klasifikovaný ako úraz, ktorý vznikol pracovníkovi na jeho pracovisku, t.j. vo vozidle organizácie, ktoré je pre vodiča pracoviskom pri činnosti, ktorá nie je plnením pracovných úloh a ktorá priamo nesúvisí s plnením pracovných úloh. Namietala, že súdmi nižšieho stupňa nebolo preukázané, že poškodený zamestnanec v čase úrazu vykonával pracovné úlohy, resp. činnosti s nimi priamo súvisiace, ako ani skutočnosť, že vybočil z plnenia pracovných úloh, vyplývajúcich mu z pokynov uložených pred cestou. Uviedla, že aplikácia ustanovenia § 190 ods. 1 Zákonníka práce

platného v čase pracovného úrazu zamestnanca nie je správna. Nesprávnosť právneho posúdenia namietal aj v súvislosti s výrokom o trovách konania. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobcovia 1/ až 3/ vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu označili dovolanie za nedôvodné, v plnom rozsahu sa stotožnili s rozhodnutím odvolacieho súdu a navrhli, aby dovolací súd dovolanie zamietol a uplatnili si aj právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaný sa k dovolaniu vedľajšej účastníčky písomne nevyjadril

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený zamestnancom, ktorý za neho koná (§ 241ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V prejednávanej veci je dovolaním vedľajšej účastníčky na strane žalovaného napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa 1/ zmenil vo veci samej a vo výroku o trovách konania a vo zvyšku rozsudok súdu prvého stupňa 2/ potvrdil.

Dovolací súd k dovolaniu proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu uvádza, že za zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu možno považovať iba také rozhodnutie, ktorým sa vecne zmeňuje rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o predmete sporu a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím (viď rozhodnutie Zo súdnej praxe 36/2006). O vecnú zmenu rozhodnutí ide vtedy, ak oba sudy odlišne posúdili okolnosti významné pre rozhodnutie, v dôsledku čoho dospeli k rozdielnym skutkovým a právnym záverom, podľa ktorých rozdielne konštituovali a deklarovali práva a povinnosti účastníkov konania. Z uvedeného vyplýva, že rozhodujúce nie je formálne hľadisko, t.j. ako dovolací súd zostavil výrok svojho rozhodnutia (to, ako z hľadiska slovného vyjadrenia označil, zoštylizoval výrok), ale vecné hľadisko, t.j. či výsledkom porovnania obsahu oboch rozsudkov je už uvedená odlišnosť (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 247/2007). Je potrebné uviesť, že pokiaľ dovolací súd zmenil rozsudok iba vo vedľajších výrokoch (napr. o náhrade trov konania) nie je možné napadnúť rozsudok odvolacieho súdu dovolaním iba v tomto rozsahu, pretože musí ísť o zmenu rozsudku vo veci samej. Vec sama je v zásade predmet konania.

Z porovnania výrokovej časti rozsudkov oboch súdov v predmetnej veci a z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej, odvolací súd 1/ potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ titulom náhrady nákladov spojených s pohrebom sumu 591,38 € titulom nedoplatku jednorazového odškodnenia sumu 149,37 € a titulom nedoplatku výživného za obdobie od 14. januára 1995 do 31. decembra 2003 včítane sumu 3 200,81 €; žalobkyni 2/ titulom nedoplatku jednorazového odškodnenia sumu 239 € a titulom nedoplatku na výživnom za obdobie od 14. januára 1995 do 31. decembra 2003 včítane sumu 1 583,34 €; žalobcovi 3/ titulom nedoplatku jednorazového odškodnenia sumu 239 € a titulom nedoplatku na výživnom za obdobie od 14. januára 1995 do 31. decembra 2003 včítane sumu 1 583,34 €; všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a 2/ zmenil rozsudok súdu prvého stupňa po obsahovej stránke v časti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcom 1/, 2/ a 3/ titulom nedoplatku výživného za 1. január 2004, tak, že žalobu vo zvyšku v tejto časti (voči žalobkyni 1/ sumu 11,78 €, voči žalobkyni 2/ sumu 5,74 € a žalobcovi 3/ sumu 5,74 €) zamietol.

**Ad 1/** Pri riešení otázky prípustnosti dovolania vedľajšej účastníčky na strane žalovaného proti potvrdzujúcej výrokovej časti rozhodnutia odvolacieho súdu vychádzal dovolací súd z toho, že dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, ani proti rozsudku, ktorému by predchádzalo dovolacie konanie, a napokon ani proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého by bola vyslovená prípustnosť dovolania. Prípustnosť dovolania preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Z vymenovaných procesných väd je v dovolaní výslovne namietaná vada konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Predmetnému dôvodu dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo

v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom od 15. októbra 2008), na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v tomto znení, v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku prvostupňového súdu, teda mal za to, že tento dostatočne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol. K odňatiu možnosti konať pred súdom nedošlo nenariadením pojednávania aj preto, že súd prvého stupňa rozhodol v predmetnej veci na pojednávaní a nejde tu ani o verejný záujem, keďže nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku sídliska a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového súdu vo veci samej 6. decembra 2011 bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Postup odvolacieho súdu nemal za následok odňatie možnosti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní

za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa vedľajšiemu účastníkovi znemožnila realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spočívala podľa názoru dovolateľa aj v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze sp.zn. III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (sp.zn. IV. ÚS 115/03).

V zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa k postupu odvolacích súdov podľa § 219 ods. 2 O.s.p. vyjadril v náleze sp.zn. III. ÚS 131/2010, z ktorého možno vyvodiť, že odvolací súd sa môže obmedziť na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa v tom prípade, ak argumenty proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa uvedené v odvolaní sú totožné s argumentmi uvedenými v žalobe alebo s argumentmi uplatnenými v prvostupňovom konaní a prvostupňový súd sa s týmito argumentmi vo svojom rozhodnutí už dostatočným spôsobom vyrovnal. Logicky tiež možno konštatovať, že odkázať na správnosť dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvého stupňa môže súd aj vtedy, ak účastník konania v odvolaní neuviedol žiadne podstatné a konkrétne argumenty proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Odkaz na odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie považoval za postačujúci aj Európsky súd pre ľudské práva v prípade, ak sťažovateľ vo svojom opravnom prostriedku uplatňoval v zásade rovnaké argumenty ako v predchádzajúcej fáze konania (viz *Meltex Ltd a Mesrop Movsesyan proti Arménii*, rozsudok zo 17. júna 2008, č. 32283/04; *Gomez Cespon proti Švajcarsku*, rozhodnutie z 5. októbra 2010, č. 45343/08) alebo ak žiadne špecifické výhrady

proti napadnutému rozhodnutiu neuplatnil (viz Pozostalost' Nitschke /the Estate of Nitschke/ proti Švédsku, rozsudok z 27. septembra 2007, č. 6301/05 ).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Súd prvého stupňa uznal nároky žalobcov za opodstatnené a mal za to, že došlo k pracovnému úrazu usmrtením a žalovaný sa nevyvinil zo zodpovednosti za pracovný úraz. Žalovaný si nesplnil povinnosti a nepostaral sa o svojho pracovníka, nevybavil vozidlo nezávislým kúrením, súhlasil s tým, aby kúrenie vo vozidle zaobstaral pracovník za pomoci ohrievača na propán- bután, nezabezpečil svojho pracovníka požadovanými dokladmi, ani devízovými finančnými prostriedkami. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno v súvislosti s liberalizáciou zodpovednosti za pracovný úraz, preto v plnom rozsahu zaň zodpovedá. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. S odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa sa stotožnil aj odvolací súd. Odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukázal a len v súvislosti s odvolacími námietkami a na potvrdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa doplnil ďalšie dôvody. Okrem toho sa odvolací súd podrobne vyjadril aj ku všetkým odvolacím argumentom dovolateľa, ako aj k samotnej podstate prejednávanej veci, t.j. k predpokladom zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze. Uvedený postup bol plne súladný so znením ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. a nepoprel jeho účel a význam. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto nemožno považovať za neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení. Ako už bolo vyššie spomenuté súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Prípustným dôvodom dovolania preto ani nemôže byť nesúhlas účastníka s výsledkom sporu v jeho neprospech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a preto aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv vedľajšieho účastníka. Ako vyplýva aj judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. sp.zn. I. ÚS 188/06).

Dovolateľka svoje dovolanie odôvodnila aj tým, že v konaní došlo k inej vade konania [§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.).

Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľkou tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Pokiaľ dovolateľka za inú vadu konania považuje nesprávnosť, resp. nedostatočnosť zistení skutkového stavu veci súdmi nižších stupňov, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Dovolací súd sa tiež zaoberal námietkou dovolateľky, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

**Ad 2/** Pokiaľ ide o výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým po obsahovej stránke zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcom 1/, 2/ a 3/ titulom nedoplatku za výživné za 1. január 2004 tak, že žalobu v tejto časti (voči žalobkyni 1/ sumu 11,78 €, voči žalobkyni 2/ sumu 5,74 € a žalobcovi 3/ sumu 5,74 €) zamietol, dovolací súd predovšetkým skúmal subjektívne oprávnenie vedľajšej účastníčky podať dovolanie.

Z povahy dovolania vyplýva, že právo podať dovolanie neprislúcha tomu účastníkovi, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo, a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 39/2011). V tejto časti výroku odvolacieho súdu bol žalovaný a tým aj vedľajší účastník na strane žalovaného nepochybne úspešný. Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie v takom prípade bolo podané osobou, ktorá na jeho podanie nie je oprávnená a sú dané dôvody na odmietnutie dovolania (subjektívna neprípustnosť dovolania). Zo súdnej praxe vyplýva, že pri nedostatku subjektívnych podmienok nemôže súd tento nedostatok zhojiť, to znamená, že ani dovolací súd sa nemôže takýmto dovolaním vecne zaoberať (porovnaj tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 50/1999 a ZSP 5/1998).

Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. ako procesne neprípustné bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania vedľajšej účastníčky nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Rovnako v zmysle ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. dovolací súd odmietol aj dovolanie vedľajšej účastníčky smerujúce voči výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, nakoľko touto časťou dovolania napadnuté rozhodnutie má povahu uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.), prípustnosť dovolania proti nemu vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. a ani v tomto prípade dovolací súd nezistil, že by došlo k vade konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.

V dovolacom konaní vedľajšia účastníčka na strane žalovaného nebola úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcom 1/ až 3/ (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, ktorú poskytol žalobcom 1/ až 3/ vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu vedľajšej účastníčky (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 v spojitosti s § 13 ods. 2 vyhlášky spolu vo výške 153,72 € (u žalobkyne 1/ výpočtový základ predstavoval 3 941,56 €, jeden úkon právne služby vo výške 141,09 €, s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,63 €)] s prihliadnutím na § 13 ods. 2 vyhlášky krátený na polovicu spolu činilo 74,36 €), u žalobkyne 2/ výpočtový základ predstavoval 1 822,34 €, jeden úkon právne služby vo výške 71,73 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,63 €)] s prihliadnutím na § 13 ods. 2 vyhlášky krátený na polovicu spolu činilo 39,68 € a žalobcu 3/ predstavoval výpočtový základ 1 822,34 €, jeden úkon právne služby vo výške

71,73 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,63 €)] s prihliadnutím na § 13 ods. 2 vyhlášky krátený na polovicu činilo 39,68 €).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 27. apríla 2015**

**JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová